

Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)	Охорона праці та безпека життєдіяльності TI0002BOHLS TI0001COHLS
Academic year / Навчальний рік - Семестр	2022/2023 – 1 семестр
Course of study / Назва спеціальності	133 Галузеве машинобудування 136 Металургія 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології 161 Хімічні технології та інженерія
Educational program / Освітня програма Education - ECTS / Рівень – Кредити Status / Статус Learning language / Мова навчання	Галузеве машинобудування Металургія Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології Хімічні технології та інженерія Перший (бакалаврський) рівень - 3 ECTS Обов'язкова, залік Українська
Author / Укладач	Багашова Наталя Володимирівна, кандидат геологічних наук зі спеціальності економічна геологія, доцент, Державний університет економіки і технологій e-mail: bahashova_nv@kneu.dp.ua , http://orcid.org/0000-0002-5242-1224
Консультації	вівт, 14.00-15.00

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни є отримання знань та їх засвоєння із теоретичних основ безпеки життєдіяльності (основні поняття, визначення, терміни БЖД; джерела небезпек та їх класифікація; методи визначення ризику), формування умінь і навичок з огляду на їх реалізацію в повсякденному житті, а також знань з охорони праці у конкретній галузі виробництва та вироботки вміння і навичок у сфері формування сучасної моделі охорони й безпеки праці; оволодіння системою знань з соціально-технічних дисциплін, які включають в себе законодавчі питання, виробничу санітарію, техніку безпеки, пожежну безпеку. Основні завдання вивчення дисципліни: формування знань у студентів, які направлені на покращення умов праці, зниження травматизму; підвищення продуктивності праці; оволодіння кожним студентом методами виявлення, аналізу, прогнозування та попередження нещасних випадків та профзахворювань; вироботка у студентів потреб у розробці та виконанні правових, соціально-економічних, санітарно-гігієнічних, технічних та організаційних заходів охорони праці та БЖД; розглянути фактори і умови виробничого середовища, що впливають на трудову діяльність людини; проаналізувати основні причини професійних захворювань і виробничого травматизму; розглянути особливості обов'язкового державного соціального страхування, пов'язаного з охороною праці; формування безпеки і попередження небезпеки шляхом вивчення загальних закономірностей виникнення небезпек, їхніх властивостей, наслідків їхнього впливу на організм людини, основ захисту здоров'я і життя людини та середовища її проживання від небезпек.

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи охорони праці

- 1.1 Об'єкт та предмет охорони праці.
- 1.2 Визначення і завдання предмету «Основи охорони праці».
- 1.3 Небезпечні та шкідливі виробничі фактори, їх класифікація.

Тема 2. Правові та організаційні основи державної політики охорони праці

- 2.1 Основні принципи державної політики України в сфері охорони праці.
- 2.2 Гарантії прав громадян на працю, на відпочинок, охорону здоров'я та на охорону праці.
- 2.3 Охорона праці жінок, неповнолітніх та інвалідів.
- 2.4 Охорона праці пільгових категорій працівників.
- 2.5 Відповідальність за порушення законодавства України про охорону праці.

Тема 3. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці

- 3.1 Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.
- 3.2 Система стандартів безпеки праці.
- 3.3 Нормативні акти, що діють в межах підприємства.

Тема 4. Державне управління охороною праці. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Організація охорони праці на виробництві

- 4.1 Органи державного управління охороною праці в Україні, їх компетенція і повноваження.
- 4.2 Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці.
- 4.3 Повноваження та завдання Держпраці.

Тема 5. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек

- 5.1 Предмет та завдання БЖД.
- 5.2 Аксиоми БЖД та основні категорії.
- 5.3 Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек. Види небезпек. Класифікація надзвичайних

ситуацій за причинами походження.

5.4 Ризик як кількісна оцінка небезпеки. Види ризику. Концепція допустимого ризику.

Тема 6. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки

6.1 Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ.

6.2 Небезпечні гідрологічні процеси і явища.

6.3 Біологічні небезпеки.

Тема 7. Техногенні небезпеки та їхні наслідки

7.1 Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом та механізмом впливу. Класифікація, номенклатура.

7.2 Небезпечні події та аварії на транспорті.

7.3 Джерела радіації та одиниці її вимірювання.

7.4 Класифікація небезпечних хімічних речовин.

7.5 Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння.

Тема 8. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС

8.1 Соціально-політичні конфлікти.

8.2 Види тероризму.

8.3 Психологічна надійність людини.

C. LIST OF COMPETENCIES AND STUDIES TARGETED RESULTS / ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальні
компетентності (ЗК)

133 Галузеве машинобудування:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК8. Здатність діяти соціально, відповідально та свідомо.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК10. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільстві техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для ефективного відпочинку та ведення здорового способу життя.

136 Металургія:

ЗК2. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 4. Здатність працювати в команді.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК11. Навички здійснення безпечної діяльності, прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК13. Здатність приймати обгрунтовані рішення.

ЗК14. Здатність планувати та управляти часом,

ЗК18. Здатність визначати заходи цивільної оборони, спрямовані на безумовне зменшення людських утрат в умовах надзвичайних ситуацій

141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка:

ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Здатність працювати автономно.

ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології:

	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК02. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК05. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК06. Навички здійснення безпечної діяльності. ЗК07. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>161 Хімічні технології та інженерія: ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК03. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК08. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК12. Знання та розуміння ролі техніки безпеки під час проведення практичних робіт з хімічної технології та інженерії.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	<p>133 Галузеве машинобудування: СК4. Здатність втілювати інженерні розробки у галузевому машинобудуванні з урахуванням технічних, організаційних, правових, економічних та екологічних аспектів за усім життєвим циклом машини: від проектування, конструювання, експлуатації, підтримання працездатності, діагностики та утилізації.</p> <p>136 Металургія: СК3. Критичне осмислення наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів, необхідних для професійної діяльності в сфері металургії, СК4. Здатність застосовувати і вживати знання на основі розуміння інших інженерних спеціальностей. СК9. Здатність визначити та дослідити проблему у сфері спеціалізації, а також ідентифікувати обмеження, зокрема ті, що пов'язані з питаннями сталого розвитку, охорони природи, здоров'я і безпеки та з оцінками ризиків.</p> <p>141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка: СК08. Здатність виконувати професійні обов'язки із дотриманням вимог правил техніки безпеки, охорони праці, виробничої санітарії та охорони навколишнього середовища. СК11. Здатність оперативно вживати ефективні заходи в умовах надзвичайних (аварійних) ситуацій в електроенергетичних та електромеханічних системах.</p> <p>151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології: СК10. Здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень.</p> <p>161 Хімічні технології та інженерія: СК03. Здатність проектувати хімічні процеси з урахуванням технічних, законодавчих та екологічних обмежень.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>133 Галузеве машинобудування: РН6. Відшукувати потрібну наукову і технічну інформацію в доступних джерелах, зокрема, іноземною мовою, аналізувати і оцінювати її. РН10. Розуміти проблеми охорони праці та правові аспекти інженерної діяльності у галузевому машинобудуванні, навички прогнозування соціальних й екологічних наслідків реалізації технічних завдань. РН11. Вільно спілкуватися з інженерним співтовариством усно і письмово державною та іноземною мовами.</p> <p>136 Металургія: ПР1. Концептуальні знання і розуміння фундаментальних наук, що лежать в основі відповідної спеціалізації металургії, на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми. ПР2. Знання і розуміння інженерних наук, що полягають в основі спеціалізації, на рівні, необхідному для досягнення інших результатів програми, у тому числі достатня</p>

обізнаність в їх останніх досягненнях.

ПР3. Передові знання принаймі за однією зі спеціалізацій в металургії.

ПР4. Вміння виявляти, формулювати і вирішувати типові та складні й непередбачувані інженерні завдання і проблеми відповідно до спеціалізації, що включає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір і використання відповідного обладнання, інструментів та методів, застосування інноваційних підходів.

ПР5. Розуміння важливості нетехнічних обмежень, пов'язаних із суспільством, здоров'ям і безпекою, охороною навколишнього середовища, економікою, промисловістю.

ПР8. Вміння розробляти і проектувати відповідно до спеціалізації, складні виробничі процеси і системи, які задовольняють встановлені вимоги, що передбачає обізнаність про нетехнічні (суспільство, здоров'я і безпека, навколишнє середовище, економіка) аспекти, обрання і застосування адекватної методології проектування, у тому числі інструментам проектування.

ПР12. Вміння демонструвати розуміння проблем здоров'я, безпеки і правових питань та відповідних обов'язків згідно із спеціалізацією, соціальних та екологічних наслідків технічних рішень, відповідальності та обов'язків щодо дотримання кодексу професійної етики і норм інженерної практики.

ПР18. Готовність відповідати за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб.

ПР22. Навички прийняття рішень в нестандартних ситуаціях, зокрема, рішень, спрямованих на усунення або запобігання виникненню несприятливого (кризового, аварійного) стану металургійного обладнання.

ПР25. Використовуючи довідкову літературу та набуті навички спілкування, за допомогою технологічних інструкцій, уміти провести інструктаж робітників на робочих місцях.

141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка:

ПР01. Знати і розуміти принципи роботи електричних систем та мереж, силового обладнання електричних станцій та підстанцій, пристроїв захисного заземлення та грозозахисту та уміти використовувати їх для вирішення практичних проблем у професійній діяльності.

ПР10. Знаходити необхідну інформацію в науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах інформації, оцінювати її релевантність та достовірність.

ПР12. Розуміти основні принципи і завдання технічної та екологічної безпеки об'єктів електротехніки та електромеханіки, враховувати їх при прийнятті рішень.

ПР15. Розуміти та демонструвати добру професійну, соціальну та емоційну поведінку, дотримуватись здорового способу життя.

ПР16. Знати вимоги нормативних актів, що стосуються інженерної діяльності, захисту інтелектуальної власності, охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, враховувати їх при прийнятті рішень.

151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології:

ПР11. Вміти виконувати роботи з проектування систем автоматизації, знати зміст і правила оформлення проектних матеріалів, склад проєктної документації та послідовність виконання проєктних робіт з врахуванням вимог відповідних нормативно-правових документів та міжнародних стандартів.

ПР13. Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

161 Хімічні технології та інженерія:

ПР01. Знати математику, фізику і хімію на рівні, необхідному для досягнення результатів освітньої програми.

ПР03. Знати і розуміти механізми і кінетику хімічних процесів, ефективно використовувати їх при проектуванні і вдосконаленні технологічних процесів та апаратів хімічної промисловості.

ПР04. Здійснювати якісний та кількісний аналіз речовин неорганічного та органічного походження, використовуючи відповідні методи загальної та неорганічної, органічної, аналітичної, фізичної та колоїдної хімії.

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН			
Тиждень	Тема	Форма діяльності (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, есур и в інтернеті, презентація, відеокурси)
1	Тема 1. Теоретичні основи охорони праці 1.1 Об'єкт та предмет охорони праці. 1.2 Визначення і завдання предмету «Основи охорони праці». 1.3 Небезпечні та шкідливі виробничі фактори, їх класифікація.	Лекція, (2 год), F2F	Питання для СРС: Фізичні та хімічні небезпечні та шкідливі виробничі фактори. Література: основна 1, 15-19 додаткова 9, 10 I
2		Практичне заняття, (2 год), F2F	Практична робота. Тести.
3	Тема 2. Правові та організаційні основи державної політики охорони праці 2.1 Основні принципи державної політики України в сфері охорони праці. 2.2 Гарантії прав громадян на працю, на відпочинок, охорону здоров'я та на охорону праці.	Лекція, (2 год), F2F	Питання для СРС: Охорона праці пільгових категорій працівників. Література: основна 1, 13, 15-19 додаткова 1, 4, 9, 10, 14
4	2.3 Охорона праці жінок, неповнолітніх та інвалідів. 2.4 Охорона праці пільгових категорій працівників. 2.5 Відповідальність за порушення законодавства України про охорону праці	Практичне заняття, (2 год), F2F	Практична робота Рішення ситуаційних завдань.
5	Тема 3. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці 3.1 Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. 3.2 Система стандартів безпеки праці.	Лекція, (2 год), F2F	Питання для СРС: Основи законодавства України про охорону здоров'я. Література: основна 1, 13-19 додаткова 1, 2, 4, 9, 10
6	3.3 Нормативні акти, що діють в межах підприємства.	Практичне заняття, (2 год), F2F	Практична робота
7	Тема 4. Державне управління охороною праці. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Організація охорони праці на виробництві 4.1 Органи державного управління охороною праці в Україні, їх компетенція і повноваження. 4.2 Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці.	Лекція, (2 год), F2F	Питання для СРС: Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Література: основна 1, 13-19 додаткова 1, 2, 4, 9, 10, 11
8	4.3 Повноваження та завдання Держпраці.	Практичне заняття, (2 год), F2F	Практична робота
9	Тема 5. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек 5.1 Предмет та завдання БЖД. 5.2 Аксиоми БЖД та основні категорії. 5.3 Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек.	Лекція, (2 год), F2F	Питання для СРС: Розширена характеристика аксіом БЖД. Література: основна 1-7, 14, 15 додаткова 6, 7, 9
10	Види небезпек. Класифікація надзвичайних ситуацій за причинами походження. 5.4 Ризик як кількісна оцінка небезпеки. Види ризику. Концепція допустимого ризику.	Практичне заняття, (2 год), F2F	Методи аналізу небезпек системи «людина – машина – навколишнє середовище» 1. Ознайомитися зі змістом і сутністю основних понять і термінів, якими оперує безпека життєдіяльності та засвоїти методику якісного аналізу небезпек. 2. Виконати якісний аналіз небезпек для обраного

			варіанту технічної системи
11	Тема 6. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки 6.1 Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ. 6.2 Небезпечні гідрологічні процеси і явища. 6.3 Біологічні небезпеки	Лекція, (2 год), F2F	Питання для СРС: Виявлення вражаючих природних факторів, номенклатура та одиниці виміру. Література: основна 1-7 додаткова 4, 9
12		Практичне заняття, (2 год), F2F	Практична робота
13	Тема 7. Техногенні небезпеки та їхні наслідки 7.1 Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом та механізмом впливу. Класифікація, номенклатура. 7.2 Небезпечні події та аварії на транспорті. 7.3 Джерела радіації та одиниці її вимірювання. 7.4 Класифікація небезпечних хімічних речовин. 7.5 Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння.	Лекція, (2 год), F2F	Питання для СРС: Головні вимоги правил техногенної безпеки підприємств, установ та організацій в залежності від галузевого напрямку. Література: основна 1-7, 8, 10 додаткова 7, 11
14		Практичне заняття, (2 год), F2F	Практична робота
15	Тема 8. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС 8.1 Соціально-політичні конфлікти. 8.2 Види тероризму.	Лекція, (2 год), F2F	Питання для СРС: Ризик як кількісна оцінка небезпеки. Види ризику. Література: основна 8-12 додаткова 6-8
16	8.3 Психологічна надійність людини.	Практичне заняття, (2 год), F2F	Практична робота

Детальний план проведення практичних занять, завдання для практичних занять містяться в системі MOODLE у: 1. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Охорона праці та безпека життєдіяльності».

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

1. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / За ред. Є.П. Желібо. 6-е вид. – К.: Каравела, 2009. - 344 с.
2. Желібо Е.П., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Підручник. - К.: Каравела, 2009. – 280 с.
3. Лапін В.М. Безпека життєдіяльності людини: Навч. посіб. – 6-те вид., перероб. і доп. К.: 2007. – 332 с.
4. Панкратов О.М. та ін. «Безпека життєдіяльності людини у НС» Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2005. – 232 с.
5. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / За ред. В.Г. Цапка. – 4-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2006. – 397 с.
6. Яремко В.Г. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 320 с.
7. Скобло Ю.С. та ін. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. Київ: Кондор, 2006. – 422 с.
8. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист [Текст]: навч. посіб. для вузів / М.І. Стеблюк. – К.: Знання, 2013. – 487 с.
9. Шоботов В.М. Цивільна оборона [Текст]: Навчальний посібник / В.М. Шоботов. – Вид. 2-ге, перероб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 438 с.
10. Порядочний Л.В., Заплатинський В.М. Безпека в надзвичайних ситуаціях та цивільна оборона [Текст]: навчальний посібник. – К.: 2003. – 301 с.
11. Михайлюк В.О., Халмуратов Б.Д. Цивільна безпека. [Текст]: Навч. посібник. – К: Центр учбової літератури, 2008. – 158 с.
12. Русаловський А.В., Вендичанський В.Н. Цивільний захист. [Текст]: Навч. посібн. / За наук. ред. Запорожця О.І. – К.: АМУ, 2008. – 250 с.
13. Русаловський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці [Текст]: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
14. Гогіташвілі Г.Г., Карчевські Є.Т., Лапін В.М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами [Текст]: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
15. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум. [Текст]: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.
16. Керб Л.П. Основи охорони праці. [Текст]: Навч. посіб. – К: 2006. – 216 с.

17. Гогіташвілі Г.Г. Система управління охороною праці [Текст]: підручник / Г.Г. Гогіташвілі – Львів: Афіша, 2002. – 386 с.
18. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці [Текст]: підручник / В.Ц. Жидецький. – 5-те вид., доп. – К.: Знання, 2014. – 373 с.
19. Жидецький В.Ц. Практикум із охорони праці [Текст]: навч. посібник / В.Ц. Жидецький, В.С. Джигирей, В. М. Сторожук [та ін.]; ред. В.Ц. Жидецький; Українська акад. друкарства, Український держ. лісотехн. унт. – Львів: Афіша, 2000. – 352 с.

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України [Електронний ресурс] – Чинний від 1996-06-28.: станом на 21.02.2019 р. – К.: ВР України, 1996. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>. – (Закон України).
2. Кодекс цивільного захисту України [Електронний ресурс] – Чинний від 2012-11-21.: станом на 01.01.2019 р. – К.: ВР України, 2012. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/540317>. – (Закон України).
3. Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпечкою [Текст]: ДСТУ Б В.1.1-36:2016. – На заміну НАПБ Б.03.002-2007; чинний від 201701-01. – К.: Міністерство України, 2016. – 66 с. – (Державний Стандарт України).
4. Положення про єдину державну систему цивільного захисту [Електронний ресурс]: – Чинний від 2014-01-31. – К.: Кабінет Міністрів України, 2014. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/112014-п>. – (Положення).
5. Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань [Електронний ресурс] – Чинний від 199801-14.: станом на 29.09.2013 р. – К.: ВР України, 1998. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15/98-вр>. – (Закон України).
6. Автоматизовані системи раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та оповіщення населення [Текст]: ДБН В.2.5-76:2014. Чинний від 2014-06-01. – К.: УкрНДІЦЗ, 2014. – 38 с. – (Державні будівельні норми).
7. Безпека у надзвичайних ситуаціях. Моніторинг джерел надзвичайних ситуацій. Основні положення [Текст]: ДСТУ 7742:2015. Чинний від 2016-01-01. – К.: ВНИИ ГЗ, 2015. – 9 с.
8. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12.08.1949 р, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8.06.1977 р. Зібрання чинних міжнародних договорів України: Офіційне видання – Том 1: 1990-1991 рр. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2001.
9. Про охорону праці [Електронний ресурс] – Чинний від 1992-10-14.: станом на 20.01.2018 р. – К.: ВР України, 1998. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>. – (Закон України).
10. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс] – Чинний від 1971-12-10.: станом на 25.07.2018 р. – К.: ВР України, 1971. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>. – (Закон України).
11. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування [Електронний ресурс] – Чинний від 1999-09-23.: станом на 25.07.2018 р. – К.: ВР України, 1999. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14>. – (Закон України).
12. Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці [Електронний ресурс]: НПАОП 0.00-4.12-05. – На заміну ДНАОП 0.00-4.12-99, ДНАОП 0.00-8.0193; чинний від 2005-02-26. – К.: Держнагляд охорони праці України, 2005. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05>. – (Нормативно-правовий акт охорони праці).
13. Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці [Текст]: НПАОП 0.00-4.11-07. – На заміну НПАОП 0.00-4.11-93; чинний від 2007-03-21. – К.: Держгірпромнагляд, 2007. – 7 с. – (Нормативно-правовий акт охорони праці).
14. Загальні вимоги стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників [Електронний ресурс]: НПАОП 0.00-7.11-12. – На заміну наказу МНС України від 26.12.2011 № 1350; чинний від 2012-03-16. – К.: МНС України, 2012. – 116 с. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0226-12>. – (Нормативно-правовий акт охорони праці).
15. Правила улаштування електроустановок [Текст]: ПУЕ-2017. – На заміну ПУЕ-86; чинний з 201708-21. – К.: Міненерговугілля України, 2017. – 617 с. – (Правила).
16. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів [Текст]: НПАОП 40.1-1.21-98. – На заміну ДНАОП 0.00.1.21-84; чинний від 1998-01-09. – К.: Мінпраці України, 1998. – 89 с. – (Нормативно-правовий акт охорони праці).
17. Електробезпека в будівлях і спорудах. Вимоги до захисних заходів від ураження електричним струмом [Текст]: ДСТУ Б В.2.5-82:2016. – На заміну ДБН В.2.5-27-2006; чинний від 2017-04-01. – К.: ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 109 с. – (Державний Стандарт України).

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс]: – URL: <http://www.president.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>.
3. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Кабінет Міністрів України. – URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Міністерство освіти і науки України. – URL: <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
5. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Міністерство екології та природних ресурсів України. – URL: <http://www.menr.gov.ua/>.
6. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Рада національної безпеки і оборони України. – URL: <http://www.rainbow.gov.ua/>.

7. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Постійне представництво України при ООН. – URL: <http://www.uamission.org/>.
8. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України. – URL: <http://www.erring.ukrtel.net/index.htm>.
9. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Державна служба України з питань праці (Держпраці). – URL: <http://dsp.gov.ua/>.
10. Офіційний сайт [Електронний ресурс]: / Державна інспекція України з питань праці. – URL: <http://dpu.gov.ua/default.aspx>.

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

1. Багашова Н.В. Надзвичайні ситуації та цивільний захист населення Навчальний посібник / За редакцією С.П. Сонько С.П. / Жупінас С.І., Пліщенко С.С., Янчевський А.С., Віннік Н.В. (Багашова Н.В.), Голубкіна О.М. / – Львів: Магнолія Плюс. – 2006. http://lib.udau.edu.ua/handle/1234_56789/355
2. Багашова Н.В. Надзвичайні ситуації та цивільний захист населення. Друге видання перероблене і доповнене. Навчальний посібник / За редакцією С.П. Сонько С.П. / Пліщенко С.С., Голубкіна О.М., Віннік Н.В. (Багашова Н.В.), Діхтяренко А.В., Шиян Д.В. – Львів: Магнолія 2006. – 2010, http://lib.udau.edu.ua/handle/1234_56789/356
3. Багашова Н.В. Пошук нових форм та методів підготовки майбутніх економістів у сфері безпеки та охорони праці / Пліщенко С.С., Багашова Н.В., Шиян Д.В. – Научное пространство Европы – 2014 : X междунар. науч.–практ. конф., 07–15.04.2014 р., Польша. Серія: Педагогічні науки. – Польша, 2014.
4. Охорона праці в Україні в умовах євроінтеграції / Н.В. Багашова, А.В. Бруханська // збірник матеріалів міжнародної наукової Інтернет-конференції Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення:, Тернопіль, 2017 р. Секція 4: Технічні науки. – С. 71–74.
5. Bahashova Natalia; Matukova Hanna; Matukova-Yaryha Daria; Korovina Olena and Oleksandr Olesnevych (2022). Management of Modern Enterprise Development: Digital Competence Formation within the Context of Crisis Management. In Proceedings of the 5th International Scientific Congress Society of Ambient Intelligence - ISC SAI, ISBN 978-989-758-600-2, pages 59-66. DOI: 10.5220/0011341300003350

H. PREREQUISITE AND POSTREQUISITE / ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Навчальна дисципліна належить до циклу базової підготовки. Предметом навчальної дисципліни є формування комплексу теоретичних знань та практичних навичок з питань безпеки життєдіяльності та основ охорони праці. Вивчення основних аспектів життя та діяльності людини, а також законодавчої та нормативної бази України з питань праці, аналіз санітарно-гігієнічних умов праці тощо. У структурно логічній схемі дисципліни «Охорона праці та безпека життєдіяльності» вивчається на етапі підготовки фахівців рівня бакалавр і є дисципліною, що використовує досягнення та методи фундаментальних, прикладних наук та основних дисциплін циклу професійної та практичної підготовки.

I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

	Денна	Заочна
Лекції	16	4
Практичні (лабораторні)	16	4
Самостійна робота студента (СРС)	58	82
Індивідуально-консультативна робота (ІКР)	-	-
Курсова робота	-	-

J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

	Денна	Заочна
Поточний контроль, в т.ч.:	100	100
оцінювання під час аудиторних занять	32	30
виконання контрольних (модульних) робіт	24	12
виконання і захист завдань практичних робіт	24	8
виконання і захист завдань самостійної роботи	20	50
Підсумковий контроль (залік)	-	-
Разом	100	100

Практичні роботи: усього 16 годин практичних занять, на яких виконується 6 практичних робіт. Максимальний бал (4 бали) студент отримує у випадку повного захисту роботи. Якщо студент виконав роботу, але не зміг її захистити, він отримує лише 2 бал.

Дві модульні роботи розраховані на 60 хв., виконуються під час аудиторних занять. Максимальний бал – 12. **Самостійна робота** студента передбачає опрацювання матеріалу, що не викладається на лекції. Захист може бути у вигляді короткого есе, або в усній формі. Максимальна кількість балів – 20.

Диф. залік - підсумковий контроль рівня засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі результатів поточного контролю

Шкала балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Відмінно	A
80 – 89	Добре	B
70 – 79		C
66 – 69	Задовільно	D
60 – 65		E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультаційної роботи.	F

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- ❖ не запізнюватися на заняття;
- ❖ не пропускати заняття (як лекційні, так і практичні), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- ❖ самостійно опрацьовувати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- ❖ при підготовці есе, есе-рефлексії на статтю, що запропонована вам для читання (див. семестровий план), оцінюється якість та оригінальність наведених вами аргументів. Есе повинно бути надіслано до 16:00 у попередній день перед семінаром. Усі повинні обов'язково підготувати есе, а його відсутність з будь-яких причин не може бути виправданням.
- ❖ конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час виконання індивідуальних проектів/курсового проекту);
- ❖ своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою лабораторні та практичні завдання;
- ❖ брати очну участь у контрольних заходах;
- ❖ будь-яке відтворення результатів чужої праці (виключаючи практичну роботу над командним проектом), в тому числі використання завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);

наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

практичні (різні види практичних завдань, вирішення кейсів, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики);

пояснювально-ілюстративний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;

метод проблемного викладу;

дослідницький.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор

[Zoom](#) – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

ZELIS - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.kneu.dp.ua:

[Coursera](#) – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.

[EdX](#) – онлайн-курси від закладів вищої освіти.

[Prometheus](#) - український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримуєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від студентів розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою студента. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, студенти повинні відрізняти власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел. Без попереднього письмового схвалення викладачем, студенти можуть не подавати один і той же звіт двічі.

Положення про академічну доброчесність ДУЕТ. <https://www.duet.edu.ua/ua/area/institut/vchena-rada>
https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/263/pol_silabus.pdf

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням кафедри «Хімічних технологій та інженерії» Державного університету економіки і технологій - протокол № 15 від 20.06.2022 року

Укладач

Наталія БАГАШОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою хімічних технологій та інженерії
Протокол № 15 від 20 червня 2022 року

В.о. завідувача кафедри

Марина КОРМЕР

Науково-методичною радою Державного університету
економіки і технологій

Валентин ОРЛОВ

Протокол № 01 від 20 вересня 2022 року